

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH280035
NAZWA
OBSZARU Ostoja Radomno

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH280035	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Ostoja Radomno

1.4. Data opracowania 2008-11	1.5. Data aktualizacji 2024-11
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2022-03
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 12 stycznia 2022 r. w spr. soo Ostoja Radomno (PLH280035)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
19.5769

Szerokość geograficzna
53.5394

2.2. Powierzchnia [ha]:

929.37

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL62	Warmińsko-Mazurskie
------	---------------------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3150			154.89		G	B	C	B	B
3160			2.26		G	B	C	B	B
7110			4.1		G	B	C	B	C
7230			15.8		M	A	C	A	A
9110			6.82		M	D			
9160			118.78		M	C	C	C	C
91D0			15.8		G	C	C	C	C
91E0			79.6		G	B	C	B	B

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy

92I43IEWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze						Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
A	1188	Bombina bombina			p				C	DD	C	B	C	B
M	1337	Castor fiber			p	5	20	i	C	G	C	B	C	B
P	6216	Hamatocaulis vernicosus			p	100	108	area		G	C	A	C	B
I	1042	Leucorrhinia pectoralis			p	40	70	i	C	M	C	C	C	C
P	1903	Liparis loeselii			p	20	200	i		G	C	B	C	B
M	1355	Lutra lutra			p	5	9	i	C	G	C	B	C	B
I	1060	Lycaena dispar			p	2	3	i	C	M	C	C	C	C
A	1166	Triturus cristatus			p				C	DD	C	B	C	B

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N19	41.65
N07	2.82
N17	40.37
N06	14.69
N12	0.46
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Ostoja Radomno położona jest w dużym i zwartym kompleksie leśnym (Nadleśnictwo Ława), dwa kilometry na południe od Ławy, w otoczeniu doliny Strugi Radomno, prawego dopływu Drwęcy. W ostoi dominują zbiorowiska leśne w mozaice z jeziorami i zabagnieniami, położonymi w rynnach polodowcowych. Ostoja leży w północno-wschodniej części Pojezierza Brodnickiego, na południowym krańcu sandru ławskiego. Krajobrazowo teren jest zróżnicowany, występują tu pagórki i wzgórza morenowe z pojedynczymi kemami, jak i płaskie lub pofalowane sandry. Większość terenu pokrywają ubogie gleby rdzawe i bielcowe. Pierwsze utworzone są na utworach piaszczystych i gliniasto-piaszczystych, drugie na piaskach luźnych wodnolodowcowych. Niewielka Struga Radomno (ok. 2 m szerokości) przepływa przez jeziora Lonken (Łackie, Brzozy) i Radomno. Fragmentami płynie równinami biogenicznymi, rozcinając osady wapienne (gytie). Na odcinkach głęboko wciętych jest zasilana licznymi wysiękami. Jeziora w ostoi rozdzielone są wyniesieniami i w większości należą jezior eutroficznych - Radomno, Czerwone, Głębokie (Czyste), Zgnięk, Lonken. Są tu też śródlądowe jeziora dystroficzne (polihumotroficzne), do których należą Kociołek, Miałkie (Głębokie) i jeziorka na wschód od Smolnik. Większość jezior jest użytkowana rybacko. Wzdłuż Strugi Radomno, na północ od jeziora Radomno, rozciągają się przepływowe torfowiska niskie - mechowiska, jedne z najlepiej zachowanych w regionie. Ich geneza i trwanie związane są z zasilaniem wodami strugi, jak i licznymi wysiękami u podnóża stromych zboczy. W zbiorowiskach roślinnych zaznacza się duży udział gatunków źródłiskowych. W śródlądowych zagłębieniach wytworzyły się torfowiska wysokie i przejściowe, w kompleksie z jeziorami dystroficznymi. Są tu mszary przygielkowe i kępkowo-dolinkowe, a także zbiorowiska z turzycą bagienną i bagnicą torfową. W kompleksie leśnym dominują grądy (część północna, zachodnia i środkowa) albo bory mieszane. W rynnach polodowcowych spotyka się łęgi lub olsy. Z grupy leśnych cennych siedlisk przyrodniczych, objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000, występują tu liczne grądy subatlantyckie (z dużym udziałem buka), kwaśne buczyny, a w licznych obniżeniach terenu - łęgi jesionowo-olszowe, fragmenty podgórskich łęgów jesionowych oraz bory i brzeziny bagienne. Na terenie ostoi obserwuje się liczne ptaki, część z nich zalatuje z pobliskiego rezerwatu przyrody Jezioro Karaś (objęty Konwencją Ramsar). Często można obserwować bielika, bociana białego i czarnego. Spośród ssaków stwierdzono występowanie bobra (liczne zgryzy bobrowe) i wydry. Ostoja położona jest zaledwie 2 km od miasta Ława i prowadzi przez nią szlak turystyczny. Charakterystycznym elementem kulturowym w ostoi jest pięknie położony, długi drewniany most łączący Ostrów (leśniczówka) ze wsią Radomno. W pobliżu na jeziorze jest wyspa, na której znajduje się grodzisko wczesnośredniowieczne.

4.2. Jakość i znaczenie

W obszarze PLH280035 zinwentaryzowano 8 siedlisk przyrodniczych (wszystkie jako przedmiot ochrony) z Załącznika I Dyrektywy siedliskowej oraz 8 gatunków z Załącznika II.

Siedliska przyrodnicze:

3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nymphaeion, Potamion. Do siedliska jezior eutroficznych ze zbiorowiskami roślin zanurzonych i o liściach pływających w granicach obszaru Natura 2000 zaliczono 5 zbiorników. Największe z nich (ok. 102 ha), jezioro Radomno, zlokalizowane jest w południowej części ostoi. Cechuje się urozmaiconą linią brzegową, w tym obecnością wyspy w zachodniej części. W wodach jeziora Radomno występują liczne gatunki roślin związane z tym siedliskiem. Szuwary budowane są głównie przez trzcinę pospolitą *Phragmites australis* i gatunki dużych turzyc *Carex* spp. Pozostałe zbiorniki eutroficzne w Ostoi to jezioro Zgnięk, jezioro Czerwone, jezioro Lonken (Łackie) i jezioro Głębokie. Stwierdzono w nich występowanie kilkunastu zespołów roślinnych ze związków *Nymphaeion* i *Potamion*, w tym: rogatka sztywnego *Ceratophyllum demersum*, rogatek krótkoszyjkowy *Ceratophyllum submersum*, grążel żółty *Nuphar lutea*, grzybienie białe *Nymphaea alba* i grzybienie północne *N. candida*, żabiściek pływający *Hydrocharis morsus-ranae*.

Reprezentatywność siedliska została oceniona jako dobra (B). Siedlisko wykształcone typowo, występują tu liczne gatunki charakterystyczne dla siedliska, zaliczane zarówno do pleustofitów, nymfeidów, jak i elodeidów.

Powierzchnia względna mieści się w przedziale poniżej 2% i powyżej 0% powierzchni ogólnej siedliska w kraju (ocena C).

Stan zachowania oceniono jako dobry (B). Stopień zachowania struktury – II (dobrze zachowana): w obrębie większości jezior eutroficznych w obszarze występują zarówno nymfeidy, pleustofity, jak i elodeidy, jednak struktura gatunkowa w niektórych zbiornikach jest uproszczona (j. Lonken, j. Radomno) na skutek

nadmiernej eutrofizacji. Odnotowano również nieznaczne zaburzenia w zakresie chemizmu wody (odczyn, konduktywność), które częściowo związane jest z niewłaściwie prowadzoną gospodarką rolną i rybacką. Stopień zachowania funkcji – II (dobre perspektywy): perspektywy zachowania struktury siedliska w przyszłości są dobre. Dalsze właściwe funkcjonowanie trzech jezior (Czerwonego, Zgniłka i Głębokiego) wydaje się niezagrażone, a w przypadku dwóch pozostałych zbiorników jest ono możliwe (w przypadku korekty aktualnego sposobu użytkowania jeziora Lonken i korekty aktualnego sposobu użytkowania zlewni jeziora Radomno). Możliwość odtworzenia – I (łatwe): utrzymanie siedliska w stanie niepogorszonym jest stosunkowo łatwe, wymaga jednak wdrożenia działań ochronnych.

Ocena ogólna określona została jako dobra (B).

Stopień rozpoznania, jakość danych – G (wysoka). Rozpoznanie aktualnego występowania siedliska oparte na weryfikacji terenowej. Uwzględniono: dane literaturowe, dane z inwentaryzacji w 2007 r. przy tworzeniu ostoi, analizę typów siedlisk przyrodniczych na podstawie rozpoznania zdjęć lotniczych (obrazowania siedlisk z wielu lat i różnych pór roku) i skanowania Lidar (rzeźba terenu). Badania wykonano zgodnie z metodyką monitoringu siedliska.

3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne

W obszarze Natura 2000 zidentyfikowano dwa zbiorniki dystroficzne: jezioro Miałkie, jezioro Kociołek. W wodach jeziora obecne są, bardzo nieliczne, nymfeidy: *Nymphaea alba* i *Nymphaea candida* oraz podwodna forma *Sphagnum cuspidatum*. Zlewnia jeziora Miałkiego ma charakter typowo leśny; obecne są zarówno zbiorowiska naturalne (np. bór bagienny *Vaccinio uliginosi*-Pinetum), jak i silnie przekształcone (np. monokultury sosnowe na siedlisku lasów liściastych). Procesy dystrofizacji są w obrębie tego stanowiska silnie zaawansowane (wartość wskaźnika HDI >80). Brzegi jeziora Kociołek otoczone są przez torfowisko, które nasuwając się tworzy charakterystyczne płó. Na wschód od zbiornika położony jest bór bagienny. Procesy dystrofizacji są silnie zaawansowane (HDI > 140).

Reprezentatywność siedliska została oceniona jako dobra (B). Siedlisko wykształcone typowo, reprezentowane jest przez dwa jeziora dystroficzne o stosunkowo niewielkiej powierzchni. W ich obrębie występują gatunki typowe dla siedliska (np. *Sphagnum cuspidatum*), ale nieliczne. Oba zbiorniki otoczone są przez nasuwające się na lustra wody torfowiska, a ich zlewnie mają charakter typowo leśny.

Powierzchnia względna mieści się w przedziale poniżej 2% i powyżej 0% powierzchni ogólnej siedliska w kraju (ocena C).

Stan zachowania oceniono jako dobry (B). Stopień zachowania struktury – II (dobrze zachowana): w obrębie obu zbiorników dystroficznych występuje (nielicznie) roślinność typowa dla siedliska, a ich brzegi otoczone są przez fitocenozy torfowiskowego. Na południe od jeziora Miałkiego znajduje się niewielka infrastruktura odwadniająca, która może okresowo przyczyniać się do wahań poziomu lustra wody. Stopień zachowania funkcji – II (dobre perspektywy zachowania struktury siedliska w przyszłości są dobre. Dalsze właściwe funkcjonowanie obu jezior dystroficznych jest bardzo prawdopodobne. Możliwość odtworzenia – I (łatwe): utrzymanie siedliska w stanie niepogorszonym jest stosunkowo łatwe, wymaga jednak wdrożenia działań ochronnych. W konsekwencji ocena B: zachowanie struktury II (dobrze zachowana) oraz zachowanie funkcji II (dobre perspektywy) przy możliwości odtworzenia I (odtworzenie łatwe). Na tej podstawie ocena ogólna określona została jako dobra (B).

Stopień rozpoznania, jakość danych – G (wysoka). Rozpoznanie aktualnego występowania siedliska oparte na weryfikacji terenowej. Uwzględniono: dane literaturowe, dane z inwentaryzacji w 2007 r. przy tworzeniu ostoi, analizę typów siedlisk przyrodniczych na podstawie rozpoznania zdjęć lotniczych (obrazowania siedlisk z wielu lat i różnych pór roku) i skanowania Lidar (rzeźba terenu). Badania wykonano zgodnie z metodyką monitoringu siedliska.

7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)

Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą wykształciły się we wschodniej części ostoi, w zagłębieniach wytopiskowych Jeziora Miałkie i Kociołek. Roślinność wysokotorfowiskowa rozwinęła się wokół dystroficznych jezior i reprezentowana jest przez zespoły z klasy Oxycocco Sphagnetum głównie mszar z torfowcem magellańskim *Sphagnetum magellanicum* i zarośla bagna Ledo-Sphagnetum *magellanicum* w mozaice z zespołami dolinkowymi - mszarem przygielkowym *Rhynchosporium albae* i mszarem z turzycą bagienną *Caricetum limosae*, które miejscami zajmują duże powierzchnie. W zespołach wysokotorfowiskowych rośnie komplet gatunków charakterystycznych, w tym czerwone i brunatne torfowce: magellański *Sphagnum magellanicum*, czerwonawy *Sphagnum rubellum* oraz brunatny *Sphagnum fuscum*. Budują one mszary dywanowe, rzadziej zaś mszary kępkowo-dolinkowe.

Reprezentatywność siedliska została oceniona jako dobra (B).

Powierzchnia względna mieści się w przedziale poniżej 2% i powyżej 0% powierzchni ogólnej siedliska w kraju (ocena C).

Stan zachowania siedliska oceniono jako dobry (B). Roślinność jest dobrze zachowana bliżej tafli wody (tworzy pło wokół dwóch zbiorników dystroficznych), zaś zdegenerowana na obrzeżach niecki, co jest wynikiem przesuszenia złoża torfowego na skutek obniżenia się poziomu wody.

Ocena ogólna określona została jako znacząca (C).

Stopień rozpoznania, jakość danych – G (wysoka). Rozpoznanie aktualnego występowania siedliska oparte na weryfikacji terenowej. Uwzględniono: dane literaturowe, dane z inwentaryzacji w 2007 r. przy tworzeniu ostoi, analizę typów siedlisk przyrodniczych na podstawie rozpoznania zdjęć lotniczych (obrazowania siedlisk z wielu lat i różnych pór roku) i skanowania Lidar (rzeźba terenu). Badania wykonano zgodnie z metodyką monitoringu siedliska.

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

Typowe siedlisko torfowiska zasadowego przepływowego 7230-3 wykształciło się w środkowej części ostoi, w głęboko wciętej dolinie Strugi Radomno i zasilane jest licznymi wysiękami wypływającymi spod stromych zboczy rynny polodowcowej. Największy płat tego siedliska znajduje się na torfowisku Wielkie Biele (lewy brzeg Strugi Radomno) i ma charakter grząskiego pła - mechowiska, turzycowiska podścielonego grubymi osadami gytii.

Reprezentatywność siedliska została oceniona jako dobra (B). Roślinność torfowiska alkalicznego reprezentują tu turzycowiska ze związku *Magnocaricion* i szuwały ze związku *Phragmition*. Największe powierzchnie zajmuje szuwar turzycy prosowej *Caricetum paniculatae* w mozaice z szuwarem turzycy obłej *Caricetum diandrae*, mechowiskiem bobrkowym *Menyantho-Sphagnetum teretis*. We wszystkich zbiorowiskach da się zauważyć mniejszy lub większy udział gatunków źródliskowych (rzeżucha gorzka *Cardamine amara*, śledzienica skrętolistna *Chrysosplenium alternifolium*), kalcyfilnych (kruszczyk błotny *Epipactis palustris*, turzyca dwupienna *Carex dioica*, kukulka krwista w odmianie żółtej *Dactylorhiza incarnata* subsp. *ochroleuca*), jednak największe znaczenie mają warianty mszyste, w których dominują mchy brunatne: haczykowiec błyszczący *Hamatocaulis vernicosus*, błyszczce włoskowate *Tomnetypnum nitens*, błotniszek welnisty *Helodium blandowii*, mszar nastroszony *Paludella squarrosa* i torfowiec błotny *Sphagnum teres*.

Powierzchnia względna mieści się w przedziale poniżej 2% i powyżej 0% powierzchni ogólnej siedliska w kraju (ocena C).

Stan zachowania oceniono jako dobry (B). W dolinie Strugi Radomno zbiorowiska z dobrze rozwiniętą warstwą mszystą zajmują większe powierzchnie tylko w środkowej części. Obecnie w węższym ujęciu płaty siedliska zajmują zdecydowanie mniejszy areał (wykluczono m.in. duże powierzchnie ubogich szuwarów turzycy błotnej *Caricetum acutiformis*).

Ocena ogólna określona została jako dobra (B).

Stopień rozpoznania, jakość danych – G (wysoka). Rozpoznanie aktualnego występowania siedliska oparte na weryfikacji terenowej. Uwzględniono: dane literaturowe, dane z inwentaryzacji w 2007 r. przy tworzeniu ostoi, analizę typów siedlisk przyrodniczych na podstawie rozpoznania zdjęć lotniczych (obrazowania siedlisk z wielu lat i różnych pór roku) i skanowania Lidar (rzeźba terenu). Badania wykonano zgodnie z metodyką monitoringu siedliska.

9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*)

Siedlisko zajmuje wzniesienia morenowe i ich zbocza. Fitocenozy wchodzące w skład tego siedliska przyrodniczego tworzy typowo wykształcony zespół kwaśnej buczyny niżowej *Luzulo pilosae-Fagetum*.

Drzewostan to starodrzew buka zwyczajnego *Fagus sylvatica* w wieku około 100 lat, miejscami z niewielką domieszką modrzewia europejskiego *Larix decidua* i sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris*. Podszytu brak, tylko w lukach występują niewielkie płaty podrostów buka. Runo bardzo ubogie, złożone m. in. z takich gatunków jak: kosmatka owłosiona *Luzula pilosa*, mietlica pospolita *Agrostis capillaris*, nerecznica krótkoostna *Dryopteris carthusiana*, szczawik zajęczy *Oxalis acetosella*. Warstwa mszysta również skąpa, którą tworzą głównie takie gatunki jak: rokieta pospolita *Hypnum cupressiforme*, borześląd zwisły *Pohlia nutans*, dwustronek zgiętolistny *Plagiothecium curvifolium*.

Reprezentatywność – B (dobra). Jeden z płatów reprezentuje dobrze zachowaną kwaśną buczynę, dla którego parametr struktura i funkcje oraz ocena ogólna zostały ocenione na FV. Drugi płat natomiast ze względu na obniżone wskaźniki martwego drewna i mikrosiedliska drzewne został oceniony niżej (ocena ogólna U1).

Powierzchnia względna – C, ponieważ powierzchnia zajęta przez siedlisko w analizowanym obszarze w

stosunku do całkowitej powierzchni pokrytej przez ten typ siedliska w obrębie terytorium państwa, wynosi poniżej 2%.

Stan zachowania – B (dobry). Stopień zachowania struktury II – dobrze zachowana struktura (siedlisko wykształcone typowo). Stopień zachowania funkcji (uwzględniającej obecne stadium dynamiczne i tendencje rozwojowe zbiorowiska roślinnego) II – dobre perspektywy (zgodnie z oceną FV perspektyw ochrony przyznanych siedlisku). Ocena możliwości odtworzenia II – możliwe przy średnim nakładzie środków. Ocena ogólna – B (dobra). Ocena na podstawie oceny reprezentatywności, powierzchni względnej oraz stanu zachowania siedliska.

Stopień rozpoznania, jakość danych – G (wysoka). Rozpoznanie aktualnego występowania siedliska oparte na badaniach terenowych wykonywanych zgodnie z metodyką opisaną w przewodnikach metodycznych Państwowego Monitoringu Środowiska.

9160 Grąd subatlantycki (Stellario-Carpinetum)

Większość płatów tego siedliska przyrodniczego jest zlokalizowanych w strefie morenowej otaczającej lokalne misy jeziorne. Zbiorowiskiem roślinnym jest tu grąd subatlantycki Stellario-Carpinetum. W typowo wykształconych fitocenozach drzewostan tworzy dąb szypułkowy *Quercus robur*, lipa drobnolistna *Tilia cordata* i grab zwyczajny *Carpinus betulus* a w dość zwartym podszycie dominuje leszczyna pospolita *Corylus avellana* oraz podrosty graba i lipy. Bujne i wielogatunkowe runo tworzą m. in.: zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, szczyr trwały *Mercurialis perennis*, sałatek leśny *Mycelis muralis*, gwiazdnica wielokwiatowa *Stellaria holostea*, możlinek trójnerwowy *Moehringia trinervia*. Natomiast w fitocenozach przekształconych w drzewostanie występuje duży udział lub dominacja sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris* oraz buka zwyczajnego *Fagus sylvatica*. W podszycie dominuje zwykle buk a runo jest ubogie.

Reprezentatywność – B (dobra). Zbiorowiskiem roślinnym jest tu grąd subatlantycki Stellario-Carpinetum. W typowo wykształconych fitocenozach drzewostan tworzy dąb szypułkowy *Quercus robur*, lipa drobnolistna *Tilia cordata* i grab zwyczajny *Carpinus betulus* a w dość zwartym podszycie dominuje leszczyna pospolita *Corylus avellana* oraz podrosty graba i lipy. Bujne i wielogatunkowe runo tworzą m. in.: zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, szczyr trwały *Mercurialis perennis*, sałatek leśny *Mycelis muralis*, gwiazdnica wielokwiatowa *Stellaria holostea*, możlinek trójnerwowy *Moehringia trinervia*. Natomiast w fitocenozach przekształconych w drzewostanie występuje duży udział lub dominacja sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris* oraz buka zwyczajnego *Fagus sylvatica*. W podszycie dominuje zwykle buk a runo jest ubogie.

Powierzchnia względna – C, ponieważ powierzchnia zajęta przez siedlisko w analizowanym obszarze w stosunku do całkowitej powierzchni pokrytej przez ten typ siedliska w obrębie terytorium państwa, wynosi poniżej 2%.

Stan zachowania – B (dobry). Stan zachowania łąk na tym terenie jest bardzo zróżnicowany. Najlepiej zachowane 2 płaty (ocena ogólna FV) są zlokalizowane na skarpach nad jeziorem Radomno. W przypadku pozostałych płatów ocenę ogólną U1 otrzymały również 2 płaty, a ocenę U2 aż 12 płatów. Główną przyczyną złego zachowania łąki jest pinetyzacja, fagetyzacja oraz brak martwego drewna.

Ocena ogólna – B (dobra). Ocena na podstawie oceny reprezentatywności, powierzchni względnej oraz stanu zachowania siedliska.

Stopień rozpoznania, jakość danych – G (wysoka). Rozpoznanie aktualnego występowania siedliska oparte na badaniach terenowych wykonywanych zgodnie z metodyką opisaną w przewodnikach metodycznych Państwowego Monitoringu Środowiska.

91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi*-*Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi*-*Pinetum*, *Pino mugo*-*Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii*-*Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne.

Reprezentatywność siedliska została oceniona jako znacząca (C). W Ostoi zidentyfikowano 12 płatów siedliska 91D0 o łącznej powierzchni 15,80 ha. Jest ono reprezentowane głównie przez brzezinę bagienną (*Vaccinio uliginosi*-*Betuletum pubescentis*), w mniejszym stopniu sosnowy bór bagienny (*Vaccinio uliginosi*-*Pinetum*) i ols torfowcowy (*Sphagno squarrosi*-*Alnetum*).

Powierzchnia względna mieści się w przedziale poniżej 2% i powyżej 0% powierzchni ogólnej siedliska w kraju (ocena C).

Stan zachowania oceniono jako (średni lub zdegradowany) (C). W obszarze nie odnotowano bardzo dobrze zachowanych płatów tego siedliska przyrodniczego. Główną przyczyną złego jego stanu i jednocześnie zagrożeniem są złe warunki wilgotnościowe związane z obniżaniem się poziomu wód gruntowych w całym obszarze.

Ocena ogólna – C (znacząca).

Stopień rozpoznania, jakość danych – G (wysoka). Rozpoznanie aktualnego występowania siedliska oparte na badaniach terenowych wykonywanych zgodnie z metodyką opisaną w przewodnikach metodycznych Państwowego Monitoringu Środowiska.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe

Siedlisko to występuje w otoczeniu jezior oraz w dolinach z ciekami, które łączą te jeziora. Drzewostan tworzy olsza czarna *Alnus glutinosa*, miejscami z domieszką brzozy omszonej *Betula pubescens* natomiast podszyt kruszyna pospolita *Frangula alnus*, czeremcha zwyczajna *Padus avium* z domieszką jarzęba pospolitego *Sorbus aucuparia* i podrostów drzew. W bujnym i wielogatunkowym runie dominują takie gatunki jak: turzyca błotna *Carex acutiformis*, wiechlina pospolita *Poa trivialis*, wietlica samicza *Athyrium filix-femina*, knieć błotna *Caltha palustris*, ostrożeń warzywny *Cirsium oleraceum*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere*, zachyłnik błotny *Thelypteris palustris*, a w dobrze zachowanych płatach olsów źródliskowych *Cardamino-Alnetum* również rzeżucha gorzka *Cardamine amara*. Umiarkowanie rozwiniętą warstwę mszystą tworzą natomiast głównie: płaskomerzyk fałdowany *Plagiomnium undulatum*, Płaskomerzyk eliptyczny *Plagiomnium ellipticum*, mokradłoszka zaostrowana *Calliergonella cuspidata*, krótkosz pospolity *Brachythecium rutabulum*, drabik drzewkowaty *Climacium dendroides*.

Reprezentatywność siedliska została oceniona jako dobra (B). W Ostoi zidentyfikowano 11 płatów siedliska 91E0 o łącznej powierzchni 79,60 ha. Siedlisko przyrodnicze 91E0 jest reprezentowane przez niżowy łęg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum* oraz olsy źródliskowe *Cardamino-Alnetum*. Zbiorowiska te często występują tu w układzie mozaikowym, przy czym obserwuje się ubożenie i zanikanie olsów źródliskowych ze względu na zmniejszone zasilanie wodami źródliskowymi i podsiąkowymi ze zlewni.

Powierzchnia względna mieści się w przedziale poniżej 2% i powyżej 0% powierzchni ogólnej siedliska w kraju (ocena C).

Stan zachowania oceniono jako (dobry) (B). Generalnie stan tego siedliska jest stosunkowo dobry, szczególnie tam, gdzie występuje działalność bobrów. Występują jednak również płaty z wyraźnymi oznakami grądowienia spowodowanymi drenażem przez stare rowy melioracyjne. Na obniżenie oceny ogólnej wpływ miał w większości przypadków brak drewna grubowymiarowego.

Ocena ogólna – B (dobra).

Stopień rozpoznania, jakość danych – G (wysoka). Rozpoznanie aktualnego występowania siedliska oparte na badaniach terenowych wykonywanych zgodnie z metodyką opisaną w przewodnikach metodycznych Państwowego Monitoringu Środowiska.

Gatunki roślin:

6216 Haczykowiec błyszczący.

Gatunek w granicach ostoi występuje na dwóch stanowiskach - największe znajduje się na torfowisku Wielkie Biele (w dolinie Strugi Radomno), głównie w płacie siedliska torfowiska przepływowego 7230-3 oraz przy północnym krańcu jeziora Zgniłek. Gatunku nie udało się odnaleźć na stanowisku położonym na północ od jeziora Czerwonka (na prawym brzegu Strugi Radomno), gdzie miał niewielką populację.

Ocena populacji: C – znacząca. Zasoby populacyjne haczykowca błyszczącego w granicach ostoi szacuje się na co najmniej 100 m². Na stanowisku przy jeziorze Zgniłek gatunek zajmuje małą powierzchnię (do kilku m²), ale jeszcze kilkanaście lat temu zajmował powierzchnię kilkakrotnie większą. Zmniejszenie wielkości populacji było wynikiem podniesienia poziomu wody w jeziorze na skutek działalności bobrów.

Stan zachowania: A – doskonały. Kluczowym miejscem dla zachowania gatunku jest środkowa część torfowiska Wielkie Biele (lewy brzeg Strugi Radomno), gdzie rośnie razem z lipiennikiem *Loesela Liparis loeselii* na siedlisku torfowiska zasadowego, przy czym najczęściej zajmuje silnie uwodnione obniżenia w zbiorowisku z turzycą prosową *Caricetum paniculatae*. Miejscami w płatach z niskimi turzycami (dzióbkowatą *Carex rostrata*, dwupienną *Carex dioica*, obłą *Carex diandra*) dominuje osiągając wysokie pokrycie.

Izolacja: C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.

Ocena ogólna: B – dobra, ponieważ stabilna i relatywnie duża populacja gatunku na dobrze zachowanym siedlisku na torfowisku Wielkie Biele.

Stopień rozpoznania, jakość danych – G (wysoka). Rozpoznanie aktualnego występowania siedliska oparte na weryfikacji terenowej wykonanej zgodnie z metodyką opisaną w przewodnikach metodycznych Państwowego Monitoringu Środowiska. Typowanie potencjalnych miejsc występowania gatunku w ostoi zostało oparte o: dane literaturowe, dane z inwentaryzacji w 2007 r. przy tworzeniu ostoi, dane autora (nieopublikowane), analizę typów siedlisk przyrodniczych na podstawie rozpoznania zdjęć lotniczych

(obrazowania siedlisk z wielu lat i różnych pór roku) i skanowania Lidar (rzeźba terenu). Waloryzacja obejmowała stan populacji gatunku i siedliska na stanowisku.

1903 Lipiennik Loesela *Liparis loeselii*

Gatunek rośnie na jednym stanowisku w środkowej części ostoi na torfowisku Wielkie Biele. Jego obecność jest związana z występowaniem torfowiska niskiego (lewy brzeg Strugi Radomno) zasilanego wodami bogatymi w związki wapnia (siedlisko 7230-3).

Ocena populacji: B – dobra. Liczebność lipiennika Loesela w obszarze Natura 2000 Ostoja Radomno sięga prawie 200 osobników i znacząco wzrosła w porównaniu z danymi z roku 2007 (24 szt.). W strukturze populacji dominują osobniki generatywne; okazy lipiennika są tu duże, kwitną i owocują.

Stan zachowania: B – dobry. Storczyk ten występuje głównie w zbiorowisku turzycy prosowej *Caricetum paniculate*, gdzie często rośnie na kępach turzycy (unika podtapiania w dolinkach). Doskonałym siedliskiem są też niskoturzycowe zbiorowiska z turzycą dzióbkowatą *Carex rostrata*, turzycą obłą *Carex diandra* i turzycą dwupienną *Carex dioica*. Niestety w płatach siedliska (południowa część) pojawiły się drzewa olszy i brzozy oraz zarośla wierzb szarej. Powoduje to fragmentację siedliska, zwiększa ocienienie i w konsekwencji prowadzi do ustępowania lipiennika. Aktualnie gatunek wymaga aktywnej ochrony w postaci regularnego usuwania podrostu drzew i krzewów.

Izolacja: C- populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania

Ocena ogólna: B - dobra

Na ogólną ocenę miała wpływ przede wszystkim wielkość populacji oraz stan zachowania siedliska gatunku.

Ocena ta była niższa w badaniu przy wyznaczaniu ostoi (C) ze względu na małą populację gatunku.

Stopień rozpoznania, jakość danych – G (wysoka). Rozpoznanie aktualnego występowania siedliska oparte na weryfikacji terenowej wykonanej zgodnie z metodyką opisaną w przewodnikach metodycznych Państwowego Monitoringu Środowiska. Typowanie potencjalnych miejsc występowania gatunku w ostoi zostało oparte o: dane literaturowe, dane z inwentaryzacji w 2007 r. przy tworzeniu ostoi, dane autora (nieopublikowane), analizę typów siedlisk przyrodniczych na podstawie rozpoznania zdjęć lotniczych (obrazowania siedlisk z wielu lat i różnych pór roku) i skanowania Lidar (rzeźba terenu). Waloryzacja obejmowała stan populacji gatunku i siedliska na stanowisku.

Gatunki zwierząt:

1042 Zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*

Najliczniejszą obecność zalotki większej uzyskano na trzech stanowiskach: na północnym obrzeżu Jeziora Łackiego, na południowym skraju Jeziora Zgnilek i wokół Jeziora Kociołek. Pojedyncze osobniki zinwentaryzowano również przy zbiornikach: Jezioro Czerwone, Jezioro Miałkie i Jezioro Głębokie.

Ocena populacji (C) znacząca - na wszystkich ocenianych stanowiskach zalotka większa występuje w małej liczebności, zawiera się w przedziale 0 - 2% populacji krajowej.

Stan zachowania – C (znaczący). Na wszystkich ocenianych stanowiskach zalotka większa występowała w małej liczebności, w związku z czym parametrowi „stan populacji” przyznano ocenę U1 (stan niezadowolający). Dla każdego stanowiska wskaźnik „Liczba samców (w przeliczeniu na 100 m długości transektu)” oceniono na poziomie U1, zaś wskaźnik „Liczba wylinek (w przeliczeniu na 10 m² powierzchni transektu)” uzyskał ocenę U2 dla 2 z 3 stanowisk.

Izolacja: populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania (C).

Ocena ogólna: C (znacząca).

Stopień rozpoznania, jakość danych – M (o przeciętnej jakości). Źródła o wysokiej jakości danych (inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi przez właściwe merytoryczne organy administracji metodykami i wytycznymi – uzupełnienie stanu wiedzy na potrzeby opracowania / aktualizacji PZO), które zostały uzupełnione szacunkami (w zakresie liczebności maksymalnej gatunku w Ostoi).

1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*.

Ocena populacji (C) znacząca - na pojedynczym ocenionym stanowisku zalotka większa występowała w małej liczebności, który zawiera się w przedziale 0 - 2% populacji krajowej.

Stan zachowania – C (znaczący). Na pojedynczym stanowiskach czerwończyk nieparek występował w małej liczebności, w związku z czym parametrowi „stan populacji” przyznano ocenę U1 (stan niezadowolający).

Izolacja: populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania (C).

Ocena ogólna: C (znacząca).

Stopień rozpoznania, jakość danych – M (o przeciętnej jakości). Źródła o wysokiej jakości danych

(inventaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi przez właściwe merytorycznie organy administracji metodykami i wytycznymi – uzupełnienie stanu wiedzy na potrzeby opracowania / aktualizacji PZO), które zostały uzupełnione szacunkami (w zakresie liczebności maksymalnej gatunku w Ostoi).

1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*.

Weryfikacja danych o gatunku

1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*.

Weryfikacja danych o gatunku

1337 Bóbr europejski *Castor fiber*

Ocena populacji: C: wielkości populacji bobra europejskiego i jego zagęszczenia w stosunku do populacji krajowej określa się w przedziale 0-2%.

Stan zachowania: B: dobry; stopień zachowania cech siedliska gatunku II (elementy dobrze zachowane)

Ogólny stan ochrony gatunku w obszarze oceniony został na właściwy (FV). Tak wysoka ocena ogólna wynika z atrakcyjnych do zasiedlenia warunków środowiskowych (stan siedliska), jak i wykorzystania przez bobra europejskiego dostępnych obszarów (stan populacji). Obecnie gatunek nie wymaga podejmowania szczególnych działań ochrony czynnej. Nie jest też zagrożony.

Izolacja: C: populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania

Ocena ogólna: dobra (B)

Stan populacji i siedliska gatunku, wskazują iż populacja znajduje się we właściwym stanie ochrony. Należy przypuszczać, iż w obszarze Natura 2000 Ostoja Radomno populacja bobrów osiągnęła swój szczyt rozwojowy. Ponieważ zagęszczenie populacji oraz stan siedliska wskazują, iż populacja lata temu ustabilizowała się, należy ją obecnie zakwalifikować do populacji starzejącej się. Tym niemniej, planując działania ochronne, powinno się pozwolić, aby fazy rozwojowe populacji przebiegały w naturalny, spontaniczny sposób.

Stopień rozpoznania, jakość danych – G (wysoka). Rozpoznanie aktualnego występowania gatunku oparte na badaniach terenowych wykonywanych zgodnie z metodyką opisaną w przewodnikach metodycznych Państwowego Monitoringu Środowiska.

1355 Wydra *Lutra lutra*

Wielkości populacji wydry i jej zagęszczenia w stosunku do populacji krajowej określa się w przedziale 0-2%.

Stan zachowania: dobry (B); stopień zachowania cech siedliska gatunku II (elementy dobrze zachowane). Na podstawie przeprowadzonych badań w obszarze Natura 2000 nie odnotowano zagrożeń, które mogłyby znacząco wpłynąć na stan ochrony populacji wydry. Susze, które wystąpiły w ostatnich latach mogą wpłynąć na ograniczenie siedlisk. W dalszej perspektywie czasowej za zagrożenie takie można uznać wzrost eutrofizacji i związane z tym zmiany zwłaszcza w zakresie przebudowy zespołu ichtiofauny. Zmniejszenie tempa eutrofizacji jest jednakże możliwe poprzez odpowiednio prowadzoną gospodarkę wodno-ściekową. Dlatego też perspektywę zachowania gatunku w obszarze należy ocenić jako właściwą FV.

Izolacja: C: populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.

Ocena ogólna: dobra (B). Ogólny stan ochrony gatunku w obszarze oceniony został na właściwy (FV). Tak wysoka ocena ogólna wynika z atrakcyjnych do zasiedlenia warunków środowiskowych (stan siedliska), jak i wykorzystania przez wydrę dostępnych obszarów (stan populacji).

Stopień rozpoznania, jakość danych – G (wysoka). Rozpoznanie aktualnego występowania gatunku oparte na badaniach terenowych wykonywanych zgodnie z metodyką opisaną w przewodnikach metodycznych Państwowego Monitoringu Środowiska.

*Siedlisko 7140 oczekuje na akceptację Komisji Europejskiej co do jego wykreślenia z katalogu przedmiotów ochrony obszaru

*Siedlisko 9110 oczekuje na wpis do katalogu przedmiotów ochrony obszaru

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	E03		o
L	K02		i
M	D01.04		i
L	E03		i
M	G01.02		i
L	K02.03		i
H	B		i
M	F03.01		i
L	H06.01		i
M	K01.04		i
M	E03.01		o
L	E03.01		i
L	B02.01		i
M	F02.03		i
M	J02.05		i
H	K02.03		o
L	F04		i
M	X		b
M	B02.02		i
L	E01.03		i

Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	F04		i
M	X		b
M	F02.03		i
H	B		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0

Nieznana	100
Suma	100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Bonk M. Wyniki monitoringu traszki grzebieniastej *Triturus cristatus*. Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000. Wyniki monitoringu w latach 2016-2017. GIOŚ, Warszawa, dostępna wersja internetowa (stan z dn. 06.11.2019 r.).
 2. Kumak nizinny *Bombina bombina*. Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000. Wyniki monitoringu w latach 2016-2017. GIOŚ, Warszawa, dostępna wersja internetowa (stan z dn. 06.11.2019 r.).
 3. RDOŚ Olsztyn. 2023. Projekt planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Radomno PLH280035. Msc. Olsztyn, 2023. (PZO 2023).

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	99.94				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL04	Dolina Dolnej Drwęcy	*	99.94

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie
Adres:	Polska Dworcowa 60 10-437 Olsztyn
Adres e-mail:	sekretariat@olsztyn.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐	Tak
☒	Nie, ale jest w przygotowaniu
☐	Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH280035

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)